

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Tachově rozhodl samosoudkyní Mgr. Petrou Heřmanovou ve věci
žalobce: [osobní údaje žalobce] zastoupený advokátem [údaje o zástupci]
proti

žalované: [osobní údaje žalované] zastoupená advokátem JUDr. [jméno] [příjmení]
sídlem [adresa]

o vypořádání společného jmění manželů

takto:

I. Do vlastnictví žalované se přikazuje nemovitá věc - pozemek parcelní [číslo] o výměře 394 m², zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba, rodinný dům [adresa], v katastrálním území Planá u Mariánských Lázní, obec Planá, vše zapsané na [list vlastnictví] v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Plzeňský kraj, Katastrální pracoviště Tachov.

II. Žalované se přikazuje k úhradě dluh z hypotečního úvěru č. [anonymizováno] poskytnutého od společnosti [právní osoba], [IČO], sídlem [adresa], ve výši 901 395,22 Kč.

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na vyrovnání jeho podílu částku 1 473 136,77 Kč do šesti měsíců od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V. Žalobce je povinen zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Tachově náhradu nákladů řízení státu ve výši 2 437,50 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

VI. Žalovaná je povinna zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Tachově náhradu nákladů řízení státu ve výši 2 437,50 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne [datum] domáhal vypořádání společného jmění účastníků s tím, že jejich manželství bylo pravomocně rozvedeno dne [datum]. S ohledem na zánik manželství a společného jmění manželů se účastníci pokoušeli o mimosoudní vypořádání společného

majetku, avšak k dohodě nedošlo. Žalobce požadoval, aby byla do výlučného vlastnictví žalované přikázána nemovitá věc specifikovaná ve výroku I. tohoto rozsudku, a dále movité věci, které zůstaly v domě, specifikované v příloze k žalobě. Žalobce dále požadoval, aby žalované byla uložena povinnost uhradit závazek z hypotečního úvěru od [jméno] [příjmení] [příjmení] a závazek z úvěru od BNP Paribas Personal Finance (odštěpný závod [jméno] bank). Do vlastnictví žalobce pak měl být přikázán osobní automobil Lancia Lybra, [registrační značka] a závazky z úvěrů od [příjmení] [jméno] a Benxy (Zonky). Současně žalobce navrhoval, aby soud uložil žalované povinnost zaplatit žalobci na dorovnání vypořádacího podílu částku 1 468 616, 115 Kč s výhradou dodatečné specifikace ke dni vydání rozsudku, a dále náhradu nákladů řízení žalobce. Žalobce k vypořádání navrhoval rovněž naspořenou část ze spořicího životního pojištění FLEXI, které uzavřela žalovaná.

2. Žalovaná požadovala, aby do vlastnictví žalobce byly přikázány movité věci ze seznamu žalobce s výjimkou štípačky a sušičky ovoce, dále osobní automobil Lancia Lybra a závazek z úvěru BNP Paribas. Naproti tomu do vlastnictví žalované měla být přikázána nemovitá věc specifikovaná ve výroku I. tohoto rozsudku, dále štípačka na dřevo a sušička ovoce, a dále závazek z hypotečního úvěru od [jméno] [příjmení] [příjmení], od [příjmení] [jméno] a [příjmení] [příjmení]. Na vyrovnávací podíl měl žalobce obdržet částku 704 383,50 Kč.

3. Ze spisu Okresního soudu v Tachově sp. zn. 19 C 70/2019 bylo zjištěno, že manželství účastníků uzavřené dne [datum] před Městským úřadem Planá bylo rozvedeno rozsudkem ze dne [datum], který nabyl právní moci téhož dne.

4. Ze shodných tvrzení účastníků (§ 120 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, dále jen, „o. s. ř.“) soud zjistil, že za trvání manželství nabyli nemovitou věc specifikovanou ve výroku I. tohoto rozsudku, jež byla oceněna znaleckým posudkem na hodnotu 3 470 000 Kč, resp. po ponížení o vliv věcného břemene na hodnotu 1 976 000 Kč.

5. Z dohody o vzniku věcného břemene ze dne [datum] soud zjistil, že žalobce a žalovaná na jedné straně jako povinní z věcného břemene a rodiče žalované na straně druhé jako oprávnění z věcného břemene uzavřeli dohodu o doživotním bezplatném užívání bytové jednotky umístěné v přízemí rodinného domu [adresa] v [obec] v rozsahu, v jakém jej do té doby užívali. V dohodě bylo rovněž sjednáno, že v případě úmrtí oprávněných je dále oprávněna užívat uvedené prostory jejich vnučka [jméno] [celé jméno žalované] až do té doby, než se sama ze své vůle vzdá tohoto práva. Z výpisu z katastru nemovitostí soud zjistil, že návrh na vklad byl podán a tedy právní účinky zápisu jsou až ke dni [datum], resp. ve prospěch [jméno] [celé jméno žalované] dne [datum].

6. Ze shodných tvrzení účastníků soud dále zjistil, že žalovaný měl po rozvodu ze společného majetku v držení osobní automobil Lancia Lybra, [registrační značka]. Účastníci se shodli na jeho ocenění částkou 15 000 Kč. Později došlo k likvidaci tohoto vozidla, proto již nemůže být předmětem vypořádání, nicméně jeho hodnota se při vypořádání zohledňuje.

7. Ze shodných tvrzení účastníků soud rovněž zjistil, že za trvání manželství uzavřeli smlouvu o hypotečním úvěru od [právní osoba], č. [anonymizováno] (dále jen, „smlouva o úvěru [číslo]“). Z přehledu splátek soud zjistil, že ke dni rozvodu činil zůstatek 1 074 602,77 Kč. Z výpisů z účtu pana [jméno] [příjmení] bylo rovněž prokázáno, že od rozvodu úvěr splácěla žalovaná. Z přehledu splátek soud zjistil, že aktuální zůstatek činí 901 395,22 Kč.

8. Ze shodných tvrzení účastníků soud též zjistil, že za trvání manželství uzavřeli smlouvu o úvěru od [právnícká osoba], [číslo] (dále jen, „smlouva o úvěru [číslo]“). Z vyjádření společnosti ze dne [datum] soud zjistil, že ke dni rozvodu činil zůstatek 405 711,29 Kč. Ze shodných tvrzení účastníků soud zjistil, že úvěr po rozvodu v plné výši splatil žalobce.

9. Ze smlouvy o úvěru od [právnícká osoba], [číslo] (dále jen, „smlouva o úvěru [číslo]“) soud zjistil, že žalobce za trvání manželství uzavřel smlouvu o hotovostním úvěru ve výši 100 000 Kč, přičemž dle sdělení společnosti zůstatek ke dni rozvodu činil částku 144 336 Kč. Žalobce sdělil, že jej již splatil v plné výši. Žalovaná namítala, že žalobce úvěrovou smlouvu uzavřel bez jejího vědomí, proto nejde o společný závazek.

10. Ze smlouvy o úvěru od [právnícká osoba], [číslo] (dále jen, „smlouva o úvěru [číslo]“) soud zjistil, že žalobce za trvání manželství uzavřel smlouvu o hotovostním úvěru ve výši 100 000 Kč, přičemž dle sdělení společnosti zůstatek ke dni rozvodu činil částku 94 530 Kč. Žalobce sdělil, že jej již splatil v plné výši. Žalovaná namítala, že žalobce úvěrovou smlouvu uzavřel bez jejího souhlasu, proto nejde o společný závazek, byť ji žalobce o jejím uzavření informoval. K dotazu soudu žalovaná sdělila, že neučinila žádné kroky k jejímu zneplatnění, resp. neúčinnosti této smlouvy vůči ní.

11. Z tvrzení žalované a přehledu splátek ze smlouvy o úvěru od [právnícká osoba], č. [anonymizováno] (dále jen, „smlouva o úvěru [číslo]“) soud zjistil, že žalovaná za trvání manželství uzavřela smlouvu o hotovostním úvěru, přičemž zůstatek ke dni rozvodu činil částku 29 640,98 Kč. Žalovaná sdělila, že jej již splatila v plné výši. Žalobce namítal, že o tomto úvěru nevěděl.

12. Z tvrzení žalované a přehledu splátek ze smlouvy o úvěru od [právnícká osoba], [číslo] (dále jen, „smlouva o úvěru [číslo]“) soud zjistil, že žalovaná za trvání manželství uzavřela smlouvu o hotovostním úvěru, přičemž zůstatek ke dni rozvodu činil částku 49 060 Kč. Žalovaná sdělila, že jej již splatila v plné výši. Žalobce namítal, že o tomto úvěru rovněž nevěděl.

13. Účastníci při jednání shodně uvedli, že movité věci ze seznamu žalobce, jež byl přílohou žaloby, se nebudou v rámci tohoto řízení vypořádávat.

14. K žádosti soudu společnost [právnícká osoba] podala zprávu, že žalovaná měla v minulosti sjednanou smlouvu o flexibilním životním pojištění FLEXI, která však byla ukončena k [datum] z důvodu výpovědi, bez výplaty odkupného. Jiná smlouva na žalovanou evidována není. Z tohoto důvodu nemůže být předmětem vypořádání, jak navrhoval žalobce.

15. Podle § 3028 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), se tímto zákonem řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti ([datum]). Podle odst. 2 téhož ustanovení není-li dále stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných; jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů. Nabytí věcí do společného jmění účastníků v době do [datum] je tedy třeba posoudit podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2013, tj. podle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen, „obč. zák.“), ale samotné vypořádání společného jmění manželů se provede podle právní úpravy účinné ke dni zániku manželství a společného jmění manželů ([datum]), tj. podle o. z.

16. Podle § 143 obč. zák. společné jmění manželů tvoří

a) majetek nabytý některým z manželů nebo jimi oběma společně za trvání manželství, s výjimkou majetku získaného dědictvím nebo darem, majetku nabytého jedním z manželů za majetek náležející do výlučného vlastnictví tohoto manžela, jakož i věcí, které podle své povahy slouží osobní potřebě jen jednoho z manželů, a věcí vydaných v rámci předpisů o restituci majetku jednoho z manželů, který měl vydanou věc ve vlastnictví před uzavřením manželství a nebo jemuž byla věc vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka,

b) závazky, které některému z manželů nebo oběma manželům společně vznikly za trvání manželství, s výjimkou závazků týkajících se majetku, který náleží výhradně jednomu z nich, a závazků, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého.

17. S přihlédnutím k citovanému zákonnému ustanovení je nutno z uvedených skutkových zjištění dovodit, že do společného jmění účastníků patří nemovitá věc specifikovaná ve výroku I. tohoto rozsudku a rovněž všechny závazky specifikované výše.

18. Žalobce tvrdil, že do společného jmění účastníků nepatří závazky ze smluv o úvěru [číslo]. Žalovaná oproti tomu tvrdila, že do společného jmění účastníků nepatří závazky ze smluv o úvěru [číslo]. U všech čtyřech smluv o úvěru soud shledal, že ačkoli je uzavřel vždy jen jeden z manželů, jejich rozsah nepřesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, a proto uzavřel, že se jedná o závazky tvořící společné jmění manželů, mají být proto v rámci tohoto řízení vypořádány.

19. Podle § 740 o. z. nedohodnou-li se manželé o vypořádání, může každý z nich navrhnout, aby rozhodl soud. O vypořádání rozhoduje soud podle stavu, kdy nastaly účinky zúžení, zrušení nebo zániku společného jmění.

20. Podle § 742 odst. 1 o. z. nedohodnou-li se manželé nebo bývalí manželé jinak nebo neuplatní-li se ustanovení § 741, použijí se pro vypořádání tato pravidla:

- a) podíly obou manželů na vypořádávaném jmění jsou stejné,
- b) každý z manželů nahradí to, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho výhradní majetek,
- c) každý z manželů má právo žádat, aby mu bylo nahrazeno, co ze svého výhradního majetku vynaložil na společný majetek,
- d) přihlédne se k potřebám nezaopatřených dětí,
- e) přihlédne se k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu, zejména jak pečoval o děti a o rodinnou domácnost,
- f) přihlédne se k tomu, jak se každý z manželů zasloužil o nabytí a udržení majetkových hodnot náležejících do společného jmění.

21. V projednávané věci nevyšly najevo žádné skutečnosti, které by opodstatňovaly, aby se soud při vypořádání odchýlil od zásady rovnosti podílů účastníků na společném majetku, žádný z účastníků se toho ostatně ani nedomáhal, byť žalovaná ve vyjádření k žalobě jistou disparitu podílů navrhovala, v dalším průběhu řízení ale od toho upustila.

22. Účastníci se shodli v tom, že žalované má být přikázána do výlučného vlastnictví nemovitá věc specifikovaná ve výroku I. tohoto rozsudku a závazek ze smlouvy o úvěru [číslo]. Ostatní závazky byly splaceny.

23. Pro určení částky nutné k zaplacení na vyrovnání podílů je rozhodné především stanovit hodnotu nemovité věci specifikované ve výroku I. tohoto rozsudku. Soud vycházel z aktuální ceny nemovité věci ve stavu ke dni rozvodu, a to jak stavu faktickému, tak především stavu právnímu.

24. Podle § 151o odst. 1 obč. zák. věcná břemena vznikají písemnou smlouvou, na základě závěti ve spojení s výsledky řízení o dědictví, schválenou dohodou dědiců, rozhodnutím příslušného orgánu nebo ze zákona. Právo odpovídající věcnému břemenu lze nabýt také výkonem práva (vydržením); ustanovení § 134 zde platí obdobně. K nabytí práva odpovídajícího věcným břemenům je nutný vklad do katastru nemovitostí. Shodně též podle § 1262 odst. 1 věty první o. z. zřizuje-li se právním jednáním služebnost k věci zapsané ve veřejném seznamu, vzniká zápisem do takového seznamu.

25. Dohoda o vzniku věcného břemene byla uzavřena dne [datum]. Návrh na její vklad do katastru nemovitostí byl podán až dne [datum], tj. o více než 12 let později a téměř 1 rok po rozvodu manželství účastníků. Žalovaná měla za to, že věcné břemeno z této dohody vzniklo jejím uzavřením, tedy za trvání manželství, což má být zohledněno při určení hodnoty nemovité věci. Soud však vychází z toho, že zápis věcného břemene užívání do katastru nemovitostí má konstitutivní účinky, a věcné břemeno tak vzniká až na základě zápisu, nikoli již uzavřením smlouvy. Soud proto dohodu o vzniku věcného břemene (před zápisem do katastru nemovitostí) shledal pouze jako osobnostní závazek, nikoli jako zatížení nemovité věci, a proto uzavřel, že na hodnotu nemovité věci nemá vliv. Soud nezpochybňuje, že v současné době je nemovitá věc zatížena věcným břemenem na základě dohody ze dne [datum]. Soud má však za to, že dohoda o vzniku věcného břemene byla do katastru nemovitostí vložena právě s cílem snížit hodnotu předmětné nemovité věci. Nepovažuje proto za spravedlivé, aby hodnota nemovité věci byla „uměle“ snížena o hodnotu věcného břemene užívání, už jen z toho důvodu, že návrh na vklad mohl podat kterýkoli z účastníků dohody, přesto tak nikdo po celých 12 let neučinil. Soud z toho usuzuje, že dohoda byla uzavřena spíše s cílem osobnostního závazku povinných vůči oprávněným. Ze všech shora uvedených skutečností soud při určení hodnoty nemovité věci nebral zřetel na věcné břemeno, když vyšel z aktuální hodnoty nemovité věci ve stavu ke dni rozvodu, tj. před vznikem věcného břemene.

26. Soud své závěry opřel např. o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 2017, č. j. 22 Cdo 4193/2017 - 330, v němž se soud ztotožnil s postupem, kdy soudní znalec v souladu se zadaným úkolem ocenil předmětné bytové jednotky včetně podílů na společných částech domu podle stavu ke dni zániku společného jmění manželů, tedy kdy nabyl právní moci rozsudek o rozvodu manželství účastníků, a vyšel z tržních cen aktuálních v době vypořádání společného jmění manželů. Ostatně i v žalovanou zmiňovaném rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2020, č. j. 22 Cdo 1205/2019 - 300 je řečeno, že uvedené závěry, totiž že při vypořádávání zaniklého společného jmění manželů je třeba zásadně vyjít z obvyklé ceny věci v době rozhodování soudu stanovené s ohledem na stav této věci k okamžiku vypořádání, činí Nejvyšší soud s vědomím, že ve specifických případech a s přihlédnutím k individuálním okolnostem může požadavku spravedlivého řešení více odpovídat potřeba zohlednění stavu vypořádávané věci v době zániku společného jmění manželů. Cílem tohoto řízení je především spravedlivé vypořádání společného jmění účastníků. S ohledem na shora uvedené se přiklonil soud k závěru, že okolnostem případu je příznačnější při určení hodnoty nemovité věci vycházet z aktuální ceny ve stavu ke dni rozvodu, tj. ke dni zániku společného jmění manželů.

27. Hodnota majetku ve společném jmění určeném k vypořádání činí částku ve výši 2 568 604,78 Kč (nemovitá věc v hodnotě 3 470 000 Kč – zůstatek ze smlouvy o úvěru [číslo] ve výši 901 395,22 Kč). Každý z účastníků by tedy měl obdržet majetek v hodnotě jedné poloviny

uvedené částky, tj. 1 284 302,39 Kč. Žalované byly přikázány hodnoty v ceně 2 568 604,78 Kč. Žalobci by proto měla zaplatit na vyrovnání jeho podílu 1 284 302,39 Kč. Vzhledem k tomu, že po zániku společného jmění zaplatila na společný dluh účastníků částku 173 207,55 Kč ze smlouvy o úvěru [číslo] částku 29 640,98 Kč ze smlouvy o úvěru [číslo] částku 49 060 Kč ze smlouvy o úvěru [číslo] tj. 251 908,53 Kč, tedy za žalobce celkem 125 954, 265 Kč, nutno o tuto částku snížit uvedený obnos na vyrovnání podílů, který tak činí 1 158 348, 125 Kč. Po zániku společného jmění bylo zlikvidováno vozidlo Lancia Lybra, jenž měl v užívání výlučně žalobce, a jehož hodnota činila 15 000 Kč, nutno vypořádací podíl snížit i o polovinu této hodnoty, který poté činí 1 150 848, 125 Kč. Žalobce naopak po zániku společného jmění zaplatil na společný dluh účastníků částku 405 711,29 Kč ze smlouvy o úvěru [číslo] částku 144 336 Kč ze smlouvy o úvěru [číslo] částku 94 530 Kč ze smlouvy o úvěru [číslo] tj. 644 577,29 Kč, tedy za žalovanou celkem 322 288, 645 Kč, a proto je nutné o tuto částku navýšit uvedený obnos na vyrovnání podílů, který tak celkově činí 1 473 136,77 Kč. Tuto částku musí žalovaná zaplatit žalobci, aby jejich podíly na společném majetku byly stejné.

28. Lhůta k plnění byla stanovena v souladu s § 160 odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř. v délce 6 měsíců od právní moci tohoto rozsudku, neboť o to žalovaná požádala a žalobce s tím vyslovil souhlas.

29. Soud pro úplnost uvádí, že žalovaná k vypořádání navrhla ještě zůstatky na dvou účtech žalobce (specifikovaných při jednání) a žalobce k vypořádání navrhl též skútr [registrační značka] jehož hodnotu odhadl na 10 000 Kč, avšak v obou případech po uplynutí tří let od rozvodu, ohledně těchto věcí tak nastala fikce vypořádání v souladu s § 741 o. z.

30. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 142 odst. 2 o. s. ř. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Každému z účastníků se dostalo poloviny společného majetku, nelze tedy hovořit o převážném úspěchu některého z nich.

31. O povinnosti k náhradě nákladů státu soud rozhodl podle § 148 odst. 1 o. s. ř., dle něhož má stát podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Náklady řízení státu jsou tvořeny znalečným znalce [celé jméno znalce] ve výši 8 475 Kč dle usnesení ze dne 15. 7. 2022, č. j. 7 C 12/2020 - 117, a ve výši 2 400 Kč dle usnesení ze dne 7. 12. 2022, č. j. 7 C 12/2020 - 148, tedy celkem 10 875 Kč, po odečtení složené zálohy ve výši 6 000 Kč zbývá k úhradě 4 875 Kč. Soud proto podle výsledku řízení uložil oběma účastníkům, aby státu zaplatili na náhradě nákladů řízení po 2 437,50 Kč, neboť ani u jednoho z nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Lhůta k plnění byla v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. stanovena v délce 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do 15 dnů od doručení odvolání ke Krajskému soudu v Plzni prostřednictvím Okresního soudu v Tachově.

Nebude-li dobrovolně a včas splněna povinnost uložená tímto rozsudkem, lze se domáhat jejího splnění soudním výkonem rozhodnutí nebo exekucí.

Tachov 14. dubna 2023

Mgr. Petra Heřmanová

